

Original article

İstihdam ve Ücret Üzerine Bir Araştırma A Research on Employment and Wage

Adem Esen ^{a,b,*}, Mehmet Emre Ünsal ^{a,b} & Ahmet Tuzcuoğlu ^{a,c}

^a Faculty of Political Sciences, İstanbul University, İstanbul, Turkey.

^b Department of Political Science and Public Administration.

^c Department of Business Administration.

Özet

Ücret işçi ve ailesinin geçim kaynağıdır. Diğer taraftan ücret işveren için üretimde önemli bir maliyet unsurudur. Bu çalışmada, 1 Kasım 2015 seçimleri öncesinde İstanbul'da 1037 kişi ile ücretler ve diğer bazı çalışma ilişkileri hakkında anket yapılmıştır. İstanbul, Türkiye'deki toplam çalışanın % 30 kadarını barındırmaktadır. Bunun için, bu çalışmanın Türkiye için de anlamlı olduğu söylenebilir. Ankette yer alan sorulara verilen cevaplardan bazıları şöyle sıralanabilir: Ankete katılanların %43.9'u mavi yakalı, %24.4'ü beyaz yakalıdır. Sadece tek ferdin çalıştığı aile oranı üçte bir dolayındadır. Deneklerin işlerini bulma şekilleri içinde arkadaş tavsiyesi en yüksek iken (%48.5), resmi kurum aracılığı ile iş bulma %11 civarındadır. Mesleki eğitim alanların oranı %57.4'tür. İşten memnun olanların oranı %75.1'tir. Yaptıkları işleri çok zor görenlerin oranı %13.7, zor görenlerin oranı %39.3, normal görenlerin oranı da %39.4, kolay görenlerin oranı ise %7.5'tir. Ayrıca ankette çalışanların işten memnuniyeti, çalışan yerler, net ücretler, iş bulma süreleri ve asgari ücret beklentisi ile ilgili olarak yaş, medeni durum, eğitim, çalışılan yer itibarıyla çapraz değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Asgari Ücret, Ücret Algısı, Net Ücret, Ücret Maliyeti, Ücret Farkları, İşten Memnuniyet, İş Bulma Süresi.

Abstract

Wage is livelihoods of worker and their family. On the other hand, it is an important factor in production costs for employer. In this study, 1037 survey were held on wages and other working relationships before the November 1, 2015 elections in İstanbul. Therefore, it can be said that this study is significant for Turkey. Some of the answers to the questions are as follows: 43.9% of respondents are blue-collar, and white-collar is 24.4%. Only one member in the family who works, whose rate is a third in the survey. The recommended way to find the works with friends is the highest (48.5%), finding work through official institutions is around 11%. The proportion of vocational education is 57.4%. The proportions of difficult detection at works; very difficult 13.7%, difficult 39.3%, normal 39.4%, and easy 7.5%. In addition, diagonal assessments were made by the dismissal of employees satisfaction, net wages, duration of employment and minimum wage expectations regarding age, marital status, education, working place.

Keywords: Minimum Wage, Wage Perception, Net Wages, Wage Costs, Wage Differentials, Job Satisfaction, Job Duration.

Received: 02 April 2018 * Accepted: 22 May 2018 * DOI: <https://doi.org/10.29329/ijiasos.2018.142.1>

* Corresponding author:

Adem Esen, Prof. Dr., Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Political Sciences, İstanbul University, Fatih 34452, İstanbul, Turkey.
Email: adem.esen@istanbul.edu.tr

GİRİŞ

Ücret iktisat biliminin temel kavramlarından birisidir. İşçi - işveren ilişkilerinin esas noktasıdır. Bilindiği gibi üretim faktörlerinden emeğin karşılığı olan ücret işçi ve ailesinin geçimi için gelir, işveren açısından da bir üretim maliyetidir. Ayrıca devlet de işçinin ücreti üzerinden gelir vergisi tahsil eder. Hatta iş akdine bağlı olarak işverenin sosyal güvenlik primi gibi başka mali yükümlülükleri de ortaya çıkar.

İktisat teorisinde iktisadi işlemler karşılıklı rızaya dayanır. Yani emek arzı ve emek talebi karşılıklı rıza ile oluşur ve bunun sonucunda ücretler seviyesi teşekkül eder. Oysa günümüzde işverenlerin belirli ücretin altında işçi istihdam etmeleri mümkün değildir. Buna göre asgari bir ücretin altında ödem yapılamaz. Bunun işgücü piyasasındaki etkileri tartışılmaktadır, ancak aşağı yukarı tüm toplumlar bu uygulamayı kabul etmiştir. Bu ücret seviyesini sadece iktisadi etkenler belirlememekte, sosyal ve siyasal etkenler etkili olmaktadır.

1 Kasım 2015 tarihinde Türkiye’de yapılan genel seçimler öncesinde muhalefet partilerinin asgari ücreti yükseltme vaatleri (bazıları aylık 1.500 TL, bazıları 1.800 TL hatta 3.000 TL) karşısında, iktidar partisi de vaadini açıklamış ve 1.000 TL civarındaki asgari ücreti 1.300 TL’ye yükseltme sözü vermiştir. Nitekim AK Partinin yeniden iktidara gelmesiyle birlikte asgari ücret 1.300 TL’ye yükseltilmiş, gelir vergisi nedeniyle işçinin bu rakamın altında ücret alması halinde de düzeltme yapılacağı sözü verilmiştir. Böyle olmakla beraber, çalışanların asgari ücretin yüksek olma beklentisi sürmektedir. Doğaldır ki işçinin ve ailesinin ihtiyaçları ve beklentileriyle ilgili olduğundan bu beklentinin kesilmesi beklenemez.

LİTERATÜR ve ÖN BULGULAR

Bu çalışma İstanbul ili baz alınarak yapılmıştır. Bilindiği gibi İstanbul Türkiye’nin en fazla nüfusa dolayısıyla istihdama sahip olan ildir. Yine İstanbul’un gayrisafi yurt içi hasıladan aldığı pay Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu nedenle çalışan kesim için ülkemizin en büyük cazibe merkezi olmayı sürdürmektedir. TÜİK verilerine göre, 2011 yılı itibariyle kişi başına katma değer İstanbul için \$13.865 iken Türkiye ortalaması \$9.244 olmuştur. Yine aynı yıl, bu ilde çalışan sayısının ülke ortalaması içindeki payı %30 ve sanayi ve hizmetler sektöründe maaş ve ücret alanların ülke toplamı içindeki payı da %38.11 olarak gerçekleşmiştir. Böylece bu veriler anketin İstanbul’da uygulanmasının önemini göstermektedir.

Türkiye’ye her yıl iki yüz veya üç yüz bin arasında yabancı kaçak göçmen girmektedir. Bu göçmenlerin önemli bir kısmı inşaat sektörü, eğlence sektörü veya diğer bazı enformel işlerde çalışmaktadır. Bunların ücretlerinin de düşük olduğu bilinmektedir (İçduygu, 2004: 89).

Son yıllarda Suriyeliler ile birlikte bu sayı üç milyona, İstanbul’da ise belki bir milyona yaklaşmıştır. 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Yasası ile yabancılara verilecek çalışma izinleri

düzenlemiştir. Böylece kayda değer sayıda yabancı, İstanbul işgücü piyasasına formel olarak girmektedir.

Fiili emek piyasalarında görülen ücretlerin yapısını şu kategorilere ayırmak mümkündür: Şahıslar arası ücret farkları; aynı işi yapan ve etkinlikleri aynı olan şahısların, iktisadi olmayan farklı faktörlerden dolayı farklı ücret alma durumudur. İşletmeler arası ücret farkları; aynı emek piyasasında, aynı işkolunda, aynı malı üreten işletmelerde ödenen ücretlerin farklı olmasıdır. Coğrafi ücret farkları; ülkenin farklı bölgelerinde ödenen ücret ortalamalarının farklı olmasıdır. Niteliksel ücret farkları; işçilerin nitelik farklarından kaynaklanan ücret farklarıdır. İşkolları arasında ücret farkları; farklı endüstri ve işkollarında geçerli olan ücret farklarını ifade eder.

Kullanılabilir ücret, işçi ve bakmakla yükümlü olduğu ailesi açısından önemlidir ve işçinin net satım alım gücünü gösterir. Buna karşılık işveren işçi istihdam ettiğinde iş ve sosyal güvenlik mevzuatına, toplu iş sözleşmesi veya bireysel sözleşmeye göre harcamalar yapar. Bu harcamalar da işçilik maliyetine dâhil edilir. Böylece giydirilmiş ücretler, işletmenin toplam maliyetindeki işçilik payını artırır (Ehrenberg ve Smith, 2012: 100).

IMF uzmanlarının değerlendirmesine göre asgari ücretteki artışın faydaları olacaktır. Nitekim yüksek ücretler toplam talebi artırmaktadır. Türkiye’de asgari ücrette yüzde otuzluk bir artışın 2016 yılında GSYİH’da %0,5 - %1 arasında bir artışa yol açacağı tahmin edilmektedir. Yüksek ücretler gelir dağılımını düzeltir ve kısa dönemli ekonomik artış sağladığından işgücü piyasasını, rekabet ve mali dengeyi etkiler. Rijit işgücü piyasaları bağlamında, işgücü piyasası esnekliğini geliştirmeye yönelik çabalar enformel sektördeki istihdamda bir dalgalanmadan kaçınmaya destek olabilecek ve rekabet için yüksek ücretlerin olumsuz etkilerini azaltabilecektir (IMF, 2016).

Asgari ücretin artırılması ile işsizlik ve kayıt dışı işsizliğin artışı, enflasyonun yükselmesi, gelir dağılımında olumsuz etki, ihracatın azalması, kalkınmanın olumsuz etkilenmesi ve devletin mali kayba uğraması gibi olumsuzlukların ortaya çıkacağı iddia edilmektedir (Çakar ve Saraçoğlu, 2016: 152).

Asgari ücretin artışı diğer ücretlere de yansır. Ailenin temel ihtiyaçları için harcanması gerekli olan miktara göre hesaplama yapılan insani ücret; 2014 yılı için İstanbul’da bir yetişkin için aylık toplam 1.046 TL, ortalama büyüklükteki bir hane halkı için aylık 1.890 TL’dir. Bu son rakamdan yararlanarak ortalama hane halkı gelir sahibi oranı ile düzeltmeden sonra bu rakam 1.703 TL olarak belirlenmiştir. Ülkemizde Haziran ayı (2016) itibariyle dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 1.350 TL ve yoksulluk sınırı 4.398 TL olarak tespit edilmiştir (TÜRKİŞ, 2016).

Günümüzde çalışma ekonomisi literatüründe üzerinde durulan bir konu da uygun iş (decent work) kavramıdır. ILO ve genel olarak çalışma yaşamının uzman kuruluşları dört kriter üzerinde durmaktadır. Bunlar; istihdamda olmak, yani asgari bir gelir güvencesi sağlayan bir işin olması, sendikal hakların tam olması, sosyal güvenlik kapsamında olmak, sosyal diyalog şartlarının olması şeklinde sıralanabilir.

İrrasyonel nedenlerden dolayı işçiler arasında ücret farkları oluşabilir. Kadınların ücretleri; işlerinin farklı oluşu, geçici olarak çalışmaları, evlenerek işlerinden ayrılmaları, niteliklerinin farklı oluşu gibi nedenlerle genellikle düşük kalmaktadır. Evlilik ve çocuk sahipliği özellikle kadınların işgücüne katılımlarını etkileyen önemli bir faktördür. Evlilik kadınların işgücüne katılımlarını etkilediği gibi, boşanmaların da kadınların işgücüne katılımlarını etkileyeceği söylenebilir. Çünkü boşanmayla aile geliri ve bakımından mahrum kalan bazı kadınlar, buna karşı iş piyasasına girmeyi tercih edebilir (Biçerli, 2014: 69).

Ailenin işgücüne katılmasında, eşlerin zamanlarını nasıl kullanacaklarına karar vermesi etkilidir. Aile bireyleri zamanlarını üç şekilde kullanarak değerlendirebilir: piyasada çalışma, piyasa dışında evde çalışma veya boş zaman kullanma. Piyasada çalışma ile evde çalışma veya boş zaman kullanma arasındaki tercihte ikame ve gelir etkileri görülür.

Aynı işkolunda, farklı emek piyasalarında faaliyet gösteren iş yerlerinde ücretlerin farklı olması coğrafi mntıkalar itibariyle ücret farklarını ifade eder. Bir ülkenin farklı illeri hatta bir ilin farklı ilçeleri arasında başta iktisadi olmak üzere sosyal, kültürel, demografik nedenlerden dolayı ücretler farklı olur. Büyük şehirlerdeki ücretler kasaba ve köylere göre daha yüksektir. Yine nitelikli ve teknik elemanların fazla olduğu, ileri teknolojilerin uygulandığı işkollarının gelişmiş olduğu yerlerde ortalama ücret de yüksek olur. Emek piyasalarında eksik ve aksak rekabet farklı coğrafi bölgelerde ücretlerin de farklı olmasına yol açar.

İş piyasasının kurumsal olup olmamasına göre, farklı işletmeler arasında aynı işi yapan işçilerin ücretleri farklı olabilir. Yine burada işletmelerin uyguladıkları ücret sistemlerinin de etkisi görülür. Ayrıca işçiler arasındaki ücret farkları da aynı grupta görülen işletmeler arasında ücret farklarına sebep olabilir. İşletmelerin dinamik karakterleri ile ödeme güçleri ücret farklarına yol açar.

İşçi ve işveren davranışlarından dolayı işgücü piyasaları mal piyasalarından farklılık gösterir. Nitekim bazı işçiler ücretler yanında ücret dışı çalışma şartları ve işe devamlılık sağlanması gibi sebeplerle tercih etmenin yanında, bazıları rahat çalışma ortamlarını tercih edebilirler. Zira ücret tespiti, mal piyasalarından farklı olarak işgücü piyasaların özelliğini oluşturur. Çünkü mal piyasalarında fiyatı tespit eden satıcı iken, işgücü piyasalarında sendikalar ve toplu pazarlık sistemi yoksa emek alıcısı işveren emeğin fiyatını tespit eder. İşletmeler devamlı olarak ücretlerin değişmesini de istemezler. Ücret değişiklikleri de genellikle işletmedeki tüm işçilere belirli dönemlerde tespit edilir. Bazı işletmeler hayat pahalılığı, kıdem ve diğer işletmelerdeki ve sektörlerdeki ücretleri dikkate alabilirler. Ayrıca işverenlerin ödeme güçleri de farklıdır. Çalışanların işlerindeki verimleri de aynı değildir. Bunun için aynı iş yerinde, aynı işkolunda, aynı coğrafi alanda benzer işlere ödenen ücretler farklı olabilir. Oysa rekabet esasına dayalı işgücü piyasasında aynı iş için aynı ücretin ödenmesi gerekir. Fakat uygulamada bir emek piyasasında aynı iş için farklı ücretler ödenmesi istisnai bir durum olmayıp normal bir haldir (Zaim, 1997: 252).

Fiili iş piyasalarında her grubun kendine özgü emek piyasaları vardır. Nitelikli, düz işçi, teknisyen, yönetici, formen gibi gruplar rekabet dışı gruplardır. Böylece uygulamada genellikle yüzlerce rekabet dışı grup görülebilir. Bunun için bir gruptaki ücret ne kadar yüksek olsa da, diğerleri o piyasaya giremezler.

Emek piyasasındaki nitelik itibariyle ücret farkları nitelikli, yarı nitelikli ve niteliksiz işçiler şeklinde bir ayrıma tabi tutulabilir. Sanayileşmenin hızlı olduğu dönemlerin başlangıcında nitelikli işlerde ücretler, niteliksiz olanlara göre daha yüksektir. Ancak zamanla buralarda emek arzı arttığından aradaki ücret farkı azalır. Nitelikleri az olan işçiler zamanla ücretleri yüksek olan işlere geçerler. Bunun için mesleki eğitim önem taşır. Nitelik ile beşeri sermaye arasındaki ilişki pozitifdir (Borjas, 2015: 337).

UYGULAMA

Bu çalışmada emek sahiplerinin çalıştıkları işler, ailede çalışan sayıları, işlerini bulma süreleri yanında ücretleriyle ilgili algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışanların işten memnuniyetleri, ücretler arası farkları algılayışları da sorgulanmıştır. Bu amaçla 1037 adet anket İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde altıncı yarıyılta zorunlu ders olarak okutulan “Çalışma Ekonomisi” dersine 2015-2016 Güz döneminde katılan öğrenciler tarafından yapılmıştır. Anketlerin uygulanması 1 Kasım 2015 genel seçimleri öncesine rastlamıştır. Yapılan anketler yardımıyla deneklerin aşağıda sıralanan özellikleri tespit edilmiştir:

- Yaşları itibariyle denekler
- Cinsiyet itibariyle denekler
- Eğitim itibariyle denekler
- Medeni durumları itibariyle denekler
- Ailede çalışanların sayısı
- Deneklerin çalıştıkları bölgeler
- Deneklerin çalıştıkları kurumlar
- Özel işyerlerinde çalışanların çalıştıkları yerlerin niteliği
- Deneklerin çalıştıkları işleri nasıl buldukları
- Deneklerin mevcut işi bulma süreleri
- Deneklerin çalıştıkları işteki konumları
- Deneklerin çalıştıkları işlerde mesleki eğitim alıp almadıkları
- Deneklerin işlerinden memnun olup olmamaları

- Deneklerin yaptıkları işlerin zorluk derecesi
- Deneklerin çalıştıkları işlerde aldıkları net ücret
- Deneklere göre işverene işçilik maliyeti
- Deneklerin ücretlerini işletmedeki diğer işçilerin ücretlerine göre değerlendirmeleri
- Deneklerin ücretlerini diğer işletmelerdeki (aynı sektördeki) işçilerin ücretlerine göre değerlendirmeleri
- Deneklerin asgari ücret beklentileri

Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde ise; sıralanan bu özellikler yardımıyla deneklerin iş memnuniyetleri, net ücretleri, iş bulma süreleri, asgari ücret beklentileri ve iş yerindeki konumları, anket sayesinde tespit edilen yukarıdaki özelliklere göre çapraz değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Deneklerin Özellikleri

Tablo 1. Yaşları İtibariyle Denekler

Yaş Aralığı	Kişi Sayısı	Oranı
18 - 22 YAŞ	123	11,9
23 - 27 YAŞ	289	27,9
28 - 32 YAŞ	190	18,3
33 - 37 YAŞ	121	11,7
38 - 42 YAŞ	90	8,7
43 - 47 YAŞ	103	9,9
48 - 52 YAŞ	62	6,0
53 VE DAHA YAŞLI	56	5,4
CEVAPSIZ	3	0,3
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-1’de görüldüğü üzere ankete katılan denekler yaşları itibariyle 8 guruba ayrılmıştır. Bu gruplar içerisinde en fazla kişi 289 kişiyle 23 – 27 aralığında bulunmaktadır. 53 ve daha yaşlı çalışanlardan oluşan grup ise 56 kişiyle en az katılımlı grup olmuştur.

Tablo 2. Cinsiyet İtibariyle Denekler

Cinsiyet	Kişi Sayısı	Oranı
Erkek	662	63,8
Kadın	370	35,7
Cevapsız	5	0,5
Toplam	1037	100,0

Cinsiyet itibariyle denekler Tablo-2’de görülmektedir. Toplam 1037 çalışanın katıldığı ankette erkeklerin sayısı kadınların sayısının yaklaşık olarak 1,8 katı olmuştur.

Tablo 3. Eğitim İtibariyle Denekler

Eğitim Seviyesi	Kişi Sayısı	Oranı
İLKÖĞRETİM	181	17,5
LİSE	340	32,8
ÖNLİSANS / LİSANS	462	44,6
LİSANSÜSTÜ	46	4,4
TAHSİLİ YOK	8	0,8
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-3’te görüldüğü üzere ankete katılan deneklerin % 44,6’sı önlisans veya lisans mezunudur. Bu grubu % 32,8 ile lise mezunu ve % 17,5 ile ilköğretim mezunu katılımcılar takip etmektedir.

Tablo 4. Medeni Durumları İtibariyle Denekler

Medeni Durum	Kişi Sayısı	Oranı
EVLİ	535	51,6
BEKAR	455	43,9
BOŞANMIŞ	46	4,4
CEVAPSIZ	1	0,1
TOPLAM	1037	100,0

Medeni durumları itibariyle denekler Tablo-4’te görülmektedir. Buna göre ankete katılanların yarısı evli iken, diğer yarısı bekar ve boşanmışlardan oluşmaktadır.

Tablo 5. Ailede Çalışanların Sayısı

Ailedeki Çalışan Sayısı	Kişi Sayısı	Oranı
1 ÇALIŞAN	352	33,9
2 ÇALIŞAN	476	45,9
3 ÇALIŞAN	150	14,5
4 VE DAHA FAZLA ÇALIŞAN	42	4,1
CEVAPSIZ	17	1,6
TOPLAM	1037	100,0

Ailede çalışanların sayısına göre denekler Tablo-5’te görüldüğü üzere 4 gruba ayrılmıştır ve ailede 2 çalışan bulunan denekler %45,9 ile en kalabalık grubu oluşturmuştur. Bunu ailede 1 çalışan bulunan grup %33,9 ile ve ailede 3 çalışan bulunan grup %14,5 ile takip etmektedir.

Tablo 6. Deneklerin Çalıştıkları Bölgeler

Çalışılan Bölge	Kişi Sayısı	Oranı
İstanbul Avrupa Yakası	704	67,9
İstanbul Anadolu Yakası	181	17,5
İstanbul dışı	140	13,5
Cevapsız	12	1,2
Toplam	1037	100,0

Tablo-6’da görüldüğü üzere, ankete katılan deneklerin çalıştıkları bölgeler 3 gruba ayrılmıştır ve İstanbul Avrupa Yakasında çalışanlar %67,9 ile en kalabalık grup olmuştur. Bunu %17,5 ile İstanbul Anadolu Yakasında çalışanlar takip etmektedir. İstanbul dışında çalışanlar ise %13,5’lik bir paya sahiptir.

Tablo 7. Deneklerin Çalıştıkları Kurumlar

Çalışılan Kurum	Kişi Sayısı	Oranı
RESMİ	222	21,4
ÖZEL	765	73,8
DERNEK / VAKIF	42	4,1
CEVAPSIZ	8	0,8
TOPLAM	1037	100,0

Çalıştıkları kurumlar itibariyle denekler Tablo-7’de görülmektedir. Özel kurumlarda çalışanlar %73,8 gibi çok ciddi bir orana sahiptir. Bunu %21,4 ile resmi kurumlarda çalışanlar ve %4,1 ile dernek ve vakıflarda çalışanlar takip etmektedir. Özel kurumlarda çalışanların çalıştıkları yerlerin niteliği ise Tablo-8’de görülmektedir. Buna göre söz konusu bu kurumların %46,9’ u şirket iken %31’i şahsa aittir.

Tablo 8. Özel İş Yerlerinde Çalışanların Çalıştıkları Yerlerin Niteliği

Çalışılan Kurum Niteliği	Kişi Sayısı	Oranı
ŞAHİS	321	31,0
ŞİRKET	486	46,9
ÖZELDE ÇALIŞMIYOR	230	22,2
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-8’de görüldüğü üzere, ankete katılan özel iş yerlerinde çalışan deneklerin çalıştıkları yerler 2 gruba ayrılmıştır ve şirketlerde çalışanlar %46,9 ile en kalabalık grup olmuştur. Bunu %31 ile şahsa ait iş yerlerinde çalışanlar takip etmektedir. Özel iş yerlerinde çalışmayanlar ise %22,2’lik bir paya sahiptir.

Tablo 9. Deneklerin Çalıştıkları İşleri Nasıl Buldukları

İş Bulma Aracı	Kişi Sayısı	Oranı
İŞ KURUMU ARACILIĞIYLA	115	11,1
ARKADAŞ TAVSİYESİ	449	43,3
GAZETE / İNTERNET	190	18,3
DİĞER	271	26,1
CEVAPSIZ	12	1,2
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-9’da görüldüğü üzere ankete katılanların %43,3 gibi önemli bir kısmı çalıştıkları işleri arkadaş tavsiyesi ile bulmuşlardır. Gazete veya internet yoluyla bulanların oranı %18,3 iken, %11,1’lik kısım işlerini iş kurumu aracılığıyla bulmuşlardır.

Tablo 10. Deneklerin Mevcut İş Bulma Süreleri

İş Bulma Süresi	Kişi Sayısı	Oranı
1 AY İÇİNDE	503	48,5
2 AY İÇİNDE	108	10,4
3 AY İÇİNDE	92	8,9
4 AY İÇİNDE	33	3,2
5 AY İÇİNDE	27	2,6
6 AY İÇİNDE	36	3,5
7 AY İÇİNDE	9	0,9
8 AY İÇİNDE	14	1,4
9 AY İÇİNDE	6	0,6
10 AY İÇİNDE	0	0
11 AY İÇİNDE	13	1,3
12 AY VE DAHA UZUN SÜREDE	103	9,9
CEVAPSIZ	93	9,0
TOPLAM	1037	100,0

Ankete katılanların çalıştıkları işleri bulma süreleri Tablo-10’da görülmektedir. Buna göre deneklerin yaklaşık olarak yarısı işlerini 1 ay içinde bulmuşlardır. 1 - 6 ay arasında işlerini bulanlar yaklaşık olarak %25’lik bir orana sahip iken, 1 yıl veya daha uzun süre iş arayanlar yaklaşık olarak %10’luk bir orana sahiptirler.

Tablo 11. Çalıştıkları İşteki Konumları

İş Yerindeki Konumu	Kişi Sayısı	Oranı
İŞÇİ (MAVİ YAKALI)	455	43,9
MEMUR (BEYAZ YAKALI)	253	24,4
FORMEN	30	2,9
YÖNETİCİ	157	15,1
DİĞER	123	11,9
CEVAPSİZ	19	1,8
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-11’de görüldüğü üzere ankete katılanların %43,9’u mavi yakalı, %24,4’ü beyaz yakalı ve %15,1’i yöneticidir.

Tablo 12. Deneklerin Çalıştıkları İşlerde Mesleki Eğitim Alıp Almadıkları

Mesleki Eğitim Alma Durumu	Kişi Sayısı	Oranı
EVET	595	57,4
HAYIR	440	42,4
CEVAPSİZ	2	0,2
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-12’de görüldüğü üzere ankete katılanların %57,4’ü mesleki eğitim almıştır. Çalıştıkları işte mesleki eğitim almayanların oranı da % 42.4 gibi ciddi orana sahiptir.

Tablo 13. Deneklerin İş Memnuniyetleri

Memnuniyet Durumu	Kişi Sayısı	Oranı
EVET	779	75,1
HAYIR	253	24,4
CEVAPSİZ	5	0,5
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-13’te görüldüğü üzere ankete katılanların %75,1’i işlerinden memnundur. İşlerinden memnun olmayanların oranı dörtte bir dolayındadır.

Tablo 14. Deneklerin Yaptıkları İşlerin Zorluk Derecesi

İşin Zorluk Derecesi	Kişi Sayısı	Oranı
ÇOK ZOR	142	13,7
ZOR	405	39,1
NORMAL	409	39,4
KOLAY	78	7,5
CEVAPSİZ	3	0,3
TOPLAM	1037	100,0

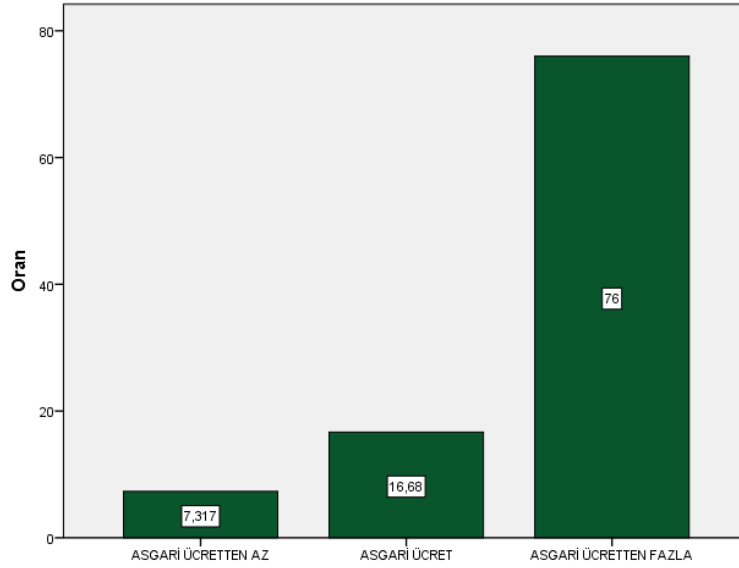
Ankete katılanların işlerini zorluk derecesine göre nasıl değerlendirdikleri Tablo-14'te görülmektedir. Buna göre işlerini zorluk derecesine göre normal olarak değerlendirenler %39,4 gibi bir orana sahipken, zor olarak değerlendirenler %39,1 gibi bir orana sahiptir.

Tablo 15. Deneklerin Aldıkları Net Ücret

Asgari Ücrete Göre Net Ücret	Kişi Sayısı	Oranı
ASGARİ ÜCRETTEN AZ	75	7,2
ASGARİ ÜCRET	171	16,5
ASGARİ ÜCRETTEN FAZLA	779	75,1
CEVAPSIZ	12	1,2
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-15 ve Grafik-1'de görüldüğü üzere ankete katılanların %75,1 gibi önemli bir kısmı asgari ücretten daha fazla bir net ücret almaktadırlar. Asgari ücret alanlar ise %16,5'lik bir orana sahiptir. Asgari ücretten az ücret alanların oranı % 7.2'dir. Bunlar genellikle stajyer veya kısmi süreli çalışanlardır. Grafik-1'de cevapsızlar dikkate alınmamıştır.

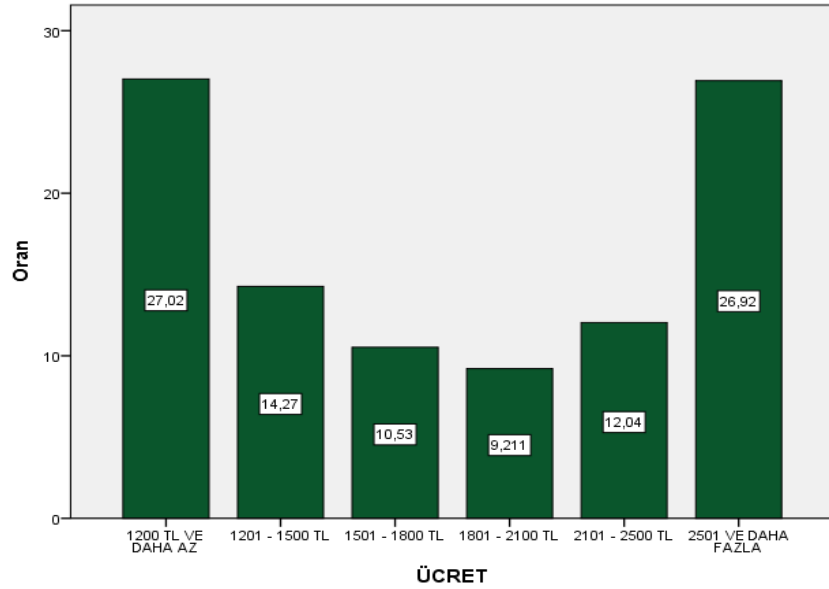
Grafik 1. Deneklerin Aldıkları Net Ücret

Tablo-16 ve Grafik-2'de görüldüğü üzere ankete katılanların %25,7'si 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, %25,7'si 2500 TL'den daha fazla bir net ücret almaktadırlar.

Tablo 16. Deneklerin Net Ücretler Skalası

Aylık Net Ücret	Kişi Sayısı	Oranı
1200 TL VE DAHA AZ	267	25,7
1201 - 1500 TL	141	13,6
1501 - 1800 TL	104	10,0
1801 - 2100 TL	91	8,8
2101 - 2500 TL	119	11,5
2501 VE DAHA FAZLA	266	25,7
CEVAPSIZ	49	4,7
TOPLAM	1037	100,0

Grafik 2. Deneklerin Net Ücretler Skalası**Tablo 17.** Deneklere Göre İşverene İşçilik Maliyeti

İşçilik Maliyeti	Kişi Sayısı	Oranı
1200 TL VE DAHA AZ	120	11,6
1201 - 1500 TL	83	8,0
1501 - 1800 TL	56	5,4
1801 - 2100 TL	98	9,5
2101 - 2500 TL	88	8,5
2501 VE DAHA FAZLA	264	25,5
CEVAPSIZ	328	31,6
TOPLAM	1037	100,0

Ankete katılanların kendilerine göre işverene olan maliyetleri Tablo-17’de görülmektedir. Buna göre işverene 1200 TL veya daha az bir maliyeti olduğunu düşünenlerin oranı %11,6 iken, bu maliyetin 2500 TL’den daha fazla olduğunu düşünenlerin oranı %25,5’tir.

Tablo 20. Deneklerin Ücretlerini İşletmedeki Diğer İşçilerin Ücretlerine Göre Değerlendirmeleri

Ücret Değerlendirmesi	Kişi Sayısı	Oranı
NORMAL	644	62,1
AZ	235	22,7
FAZLA	149	14,4
CEVAPSIZ	9	0,9
TOPLAM	1037	100,0

Ankete katılanların ücretlerini çalıştıkları işletmedeki diğer işçilerin ücretlerine göre nasıl değerlendirdikleri Tablo-20’de görülmektedir. Buna göre %62,1 gibi yüksek bir oran bu kıyaslamayı normal olarak değerlendirirken, ücretini az olarak değerlendirenlerin oranı %22,7 olmuştur.

Tablo 21. Deneklerin Ücretlerini Diğer Aynı Sektördeki İşletmelerdeki İşçilerin Ücretlerine Göre Değerlendirmeleri

Piyasaya Göre Ücret Değerlendirmesi	Kişi Sayısı	Oranı
NORMAL	570	55,0
AZ	327	31,5
FAZLA	133	12,8
CEVAPSIZ	7	0,7
TOPLAM	1037	100,0

Ankete katılanların ücretlerini aynı sektördeki diğer işletmelerdeki işçilerin ücretlerine göre nasıl değerlendirdikleri Tablo-21’de görülmektedir. Buna göre %55’lik bir oran bu kıyaslamayı normal olarak değerlendirirken, ücretini az olarak değerlendirenlerin oranı %31,5 olmuştur. Tablo-21’de normal görenlerin oranının Tablo-20’ye kıyasla daha düşük çıkması dikkat çekicidir.

Tablo 22. Deneklerin Asgari Ücret Beklentileri

Asgari Ücret Beklentisi	Kişi Sayısı	Oranı
1200 TL VE DAHA AZ	57	5,5
1201 - 1500 TL	460	44,4
1501 - 1800 TL	169	16,3
1801 - 2100 TL	213	20,5
2101 - 2500 TL	72	6,9
2501 VE DAHA FAZLA	60	5,8
CEVAPSIZ	6	0,6
TOPLAM	1037	100,0

Tablo-22’de görüldüğü üzere ankete katılanların asgari ücret beklentileri 6 gruba ayrılmıştır. 1200 – 1500 TL arası bir asgari ücret düzeyi %44,4’lük bir oran ile en yüksek beklentiye göstermektedir. 1500 – 2100 arasındaki toplam beklenti ise %38,6 oranındadır.

İşten Memnuniyet

Tablo 23. Yaşları İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
YAŞ ARALIĞI	18 - 22 YAŞ	78	63,9%	44	36,1%
	23 - 27 YAŞ	205	70,9%	84	29,1%
	28 - 32 YAŞ	152	80,9%	36	19,1%
	33 - 37 YAŞ	92	76,7%	28	23,3%
	38 - 42 YAŞ	74	82,2%	16	17,8%
	43 - 47 YAŞ	79	77,5%	23	22,5%
	48 - 52 YAŞ	48	77,4%	14	22,6%
	53 VE DAHA YAŞLI	48	85,7%	8	14,3%

Ankete katılanların yaşları itibariyle işlerinden memnun olma durumları Tablo-23'te görülmektedir. 52 yaşından daha yaşlı olan denekler %85,7 oranıyla işlerinden memnuniyeti en yüksek olan grup olarak görülmektedir. İşlerinden memnuniyeti en düşük olan grup ise %63,9 ile 18-22 yaş aralığındaki deneklerden oluşmaktadır.

Tablo 24. Cinsiyet İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
CİNSİYET	ERKEK	499	75,7%	160	24,3%
	KADIN	276	75,0%	92	25,0%

Tablo-24'te görüldüğü üzere ankete katılanların işlerinden memnuniyetleri hususunda erkek ya da kadın olmaları herhangi bir fark oluşturmamaktadır.

Tablo 25. Tahsil İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
EĞİTİM DURUMU	İLKÖĞRETİM	113	62,4%	68	37,6%
	LİSE	256	75,5%	83	24,5%
	ÖNLİSANS / LİSANS	363	79,3%	95	20,7%
	LİSANSÜSTÜ	43	93,5%	3	6,5%
	TAHSİLİ YOK	4	50,0%	4	50,0%

Ankete katılanların mezun oldukları seviye itibariyle işlerinden memnuniyetleri Tablo-25'te görülmektedir. Buna göre en yüksek memnuniyete sahip grup %93,5 ie lisansüstü mezunu deneklerden

oluşmaktadır. İlköğretim mezunu deneklerden oluşan grup ise %62,4'lük bir oran ile işlerinden en az memnun olan grup olmuştur. Ayrıca mezuniyet seviyesi arttıkça işten memnun olma durumunun da arttığı tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 26. Medeni Durum İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MEDENİ DURUM	EVLİ	437	82,0%	96	18,0%
	BEKÂR	310	68,6%	142	31,4%
	BOŞANMIŞ	32	69,6%	14	30,4%

Tablo-26'da görüldüğü üzere medeni durumları itibariyle evli olan denekler bekâr ya da boşanmış olanlardan daha yüksek bir iş memnuniyetine sahiptirler. Ayrıca bekâr ya da boşanmış olmanın iş memnuniyeti açısından herhangi bir fark ortaya koymadığı da tablodan görülebilmektedir.

Tablo 27. Çalışılan İşyeri İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	RESMÎ	192	86,9%	29	13,1%
	ÖZEL	544	71,4%	218	28,6%
	DERNEK / VAKIF	36	87,8%	5	12,2%

Ankete katılanların çalıştıkları kurumlar itibariyle iş memnuniyetleri Tablo-27'de görülmektedir. Buna göre resmi kurumlarda veya dernek ve vakıflarda çalışanlar özel kurumlarda çalışanlardan daha yüksek bir iş memnuniyetine sahiptirler.

Tablo 28. İş Yeri Niteliği İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİ NİTELİĞİ	ŞAHİS	211	66,4%	107	33,6%
	ŞİRKET	369	76,1%	116	23,9%

Ankete katılanların çalıştıkları kurumların niteliği itibariyle iş memnuniyetleri Tablo-28'de görülmektedir. Buna göre şirketlerde çalışanlar şahsa ait iş yerlerinde çalışanlardan daha yüksek bir iş memnuniyetine sahiptirler.

Tablo 29. İş Yerindeki Konum İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİNDEKİ KONUMU	İŞÇİ (MAVİ YAKALI)	281	62,0%	172	38,0%
	MEMUR (BEYAZ YAKALI)	220	87,3%	32	12,7%
	FORMEN	22	73,3%	8	26,7%
	YÖNETİCİ	142	91,0%	14	9,0%
	DİĞER	101	82,8%	21	17,2%

Ankete katılanların iş yerindeki konumları itibariyle iş memnuniyetleri Tablo-29’da görülmektedir. Buna göre yönetici konumdaki deneklerden oluşan grup %91 ile en yüksek iş memnuniyetine sahip grup olarak görülmektedir. Mavi yakalılarından oluşan grubun ise %62 ile en düşük iş memnuniyetine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 30. Çalışılan Yer İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	İstanbul Avrupa Yakası	531	75,7%	170	24,3%
	İstanbul Anadolu Yakası	138	76,2%	43	23,8%
	İstanbul Dışı	102	73,4%	37	26,6%

Tablo-30’da görüldüğü üzere iş memnuniyeti hususunda ankete katılanların çalıştıkları yerler herhangi bir fark ortaya koymamaktadır.

Tablo 31. Eğitim Alma Durumu İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MESLEKİ EĞİTİM	EVET	495	83,5%	98	16,5%
	HAYIR	283	64,6%	155	35,4%

Ankete katılanların mesleki eğitim alma durumları itibariyle iş memnuniyetleri Tablo-31’de görülmektedir. Buna göre mesleki eğitim alan denekler almayanlardan %20 gibi önemli bir fark ile daha fazla bir iş memnuniyetine sahiptirler.

Tablo 32. Ücretler İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÜCRET	1200 TL VE DAHA AZ	153	57,5%	113	42,5%
	1201 - 1500 TL	96	68,6%	44	31,4%
	1501 - 1800 TL	71	68,3%	33	31,7%
	1801 - 2100 TL	70	76,9%	21	23,1%
	2101 - 2500 TL	106	89,1%	13	10,9%
	2501 VE DAHA FAZLA	247	93,2%	18	6,8%

Ankete katılanların aldıkları ücretler itibariyle iş memnuniyetleri Tablo-32’de gösterilmektedir. Buna göre ücretler arttıkça iş memnuniyetinin de arttığı açıkça görülmektedir. İş memnuniyeti bakımından en düşük ücreti alan grup ile en yüksek ücreti alan grup arasında %36 gibi çarpıcı bir fark vardır.

Tablo 33. İşletmedeki Ücret Seviyesi İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İşletmedeki Ücret Seviyesi	NORMAL	513	80,2%	127	19,8%
	AZ	127	54,0%	108	46,0%
	FAZLA	133	89,3%	16	10,7%

Tablo-33’e göre, ankete katılanlar arasında aldığı ücreti aynı iş yerindeki diğer çalışanlara kıyasla fazla bulanlar %89,3 gibi yüksek bir oranla işlerinden memnundurlar. Bu oran ücretini normal bulanlarda %80,2’ye, az bulanlarda ise %54’e düşmektedir. Aynı iş yeri içerisindeki ücret kıyaslamasının iş memnuniyetini doğrudan etkilediği tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 34. Aynı Sektördeki İşletmeler İçindeki Ücret Seviyesi İtibariyle İşten Memnuniyet

		İŞ MEMNUNİYETİ			
		EVET		HAYIR	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
Piyasadaki Ücret Seviyesi	NORMAL	468	82,5%	99	17,5%
	AZ	188	57,7%	138	42,3%
	FAZLA	119	89,5%	14	10,5%

Tablo-34’e göre, ankete katılanlar arasında aldığı ücreti aynı sektördeki diğer işletmelerde çalışanlara kıyasla fazla bulanlar %89,5 gibi yüksek bir oranla işlerinden memnundurlar. Bu oran ücretini normal bulanlarda %82,5’e, az bulanlarda ise %57,7’ye düşmektedir. Aynı sektördeki diğer

işletmelerde çalışanlar ile ücret kıyaslamasının iş memnuniyetini doğrudan etkilediği tabloda açıkça görülmektedir.

Net Ücret

Tablo 35. Yaşları İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
YAŞ	18 – 22 YAŞ	59	51,3%	23	20,0%	4	3,5%	11	9,6%	8	7,0%	10	8,7%
	23 – 27 YAŞ	74	26,7%	54	19,5%	37	13,4%	21	7,6%	26	9,4%	65	23,5%
	28 – 32 YAŞ	33	18,2%	29	16,0%	18	9,9%	18	9,9%	34	18,8%	49	27,1%
	33 – 37 YAŞ	22	19,0%	8	6,9%	18	15,5%	10	8,6%	14	12,1%	44	37,9%
	38 – 42 YAŞ	22	25,0%	10	11,4%	9	10,2%	9	10,2%	13	14,8%	25	28,4%
	43 – 47 YAŞ	23	23,5%	6	6,1%	9	9,2%	11	11,2%	12	12,2%	37	37,8%
	48 – 52 YAŞ	19	31,1%	5	8,2%	6	9,8%	6	9,8%	6	9,8%	19	31,1%
	53 VE DAHA YAŞLI	14	28,6%	6	12,2%	2	4,1%	4	8,2%	6	12,2%	17	34,7

Ankete katılanların yaşları itibariyle net ücretleri Tablo-35'te görülmektedir. Buna göre; 18 -22 yaş aralığındaki deneklerin yarısından fazlası 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 1201 – 1500 TL arasında net ücret alanlar %20 ile bunu takip etmektedir. 23 – 27 yaş aralığındaki deneklerin %26,7'si 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 1201 – 1500 TL arasında net ücret alanlar %19,5 ve 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alanlar %23,5 ile bunu takip etmektedir. 28 – 32 yaş aralığındaki deneklerin %27,1'i 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken; 1200 TL veya daha az alanlar, 1201 – 1500 TL arasında alanlar ve 2101 – 2500 TL arasında alanlar birbirine yakın oranlarda bunu takip etmektedir. 33 – 37 yaş aralığındaki deneklerin %37,9'u 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %19 ve 1501 – 1800 arasında alanlar %15,5 ile bunu takip etmektedir. 38 – 42 yaş aralığındaki deneklerin %28,4'ü 2501 veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %25 ile bunu takip etmektedir. 43 – 47 yaş aralığındaki deneklerin %37,8'i 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %23,5 ile bunu takip etmektedir. 48 – 52 yaş aralığındaki deneklerin %31,1'i 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar da aynı şekilde %31,1 oranına sahiptir. 53 veya daha yaşlı deneklerin %34,7'si 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %28,6 ile bunu takip etmektedir.

Tablo 36. Cinsiyet İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
CİNSİYET	ERKEK	163	25,9%	84	13,3%	71	11,3%	59	9,4%	75	11,9%	178	28,3%
	KADIN	102	28,9%	57	16,1%	33	9,3%	31	8,8%	44	12,5%	86	24,4%

Ankete katılanların cinsiyetleri itibariyle net ücretleri Tablo-36’da görülmektedir. Buna göre; erkeklerin %28,3’ü 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %25,9 ile bunu takip etmektedir. Kadınların ise %28,9’u 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 2501 veya daha fazla bir net ücret alanlar %24,4 ile bunu takip etmektedir. Düşük net ücret seviyelerinde kadınların oranı erkeklerin oranından daha fazlayken, yüksek net ücret seviyelerinde erkeklerin oranı kadınların oranından daha fazladır.

Tablo 37. Tahsil İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
TAHSİL	TAHSİLİ YOK	3	42,9%	2	28,6%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	28,6%
	İLKÖĞRETİM	75	44,4%	27	16,0%	21	12,4%	17	10,1%	9	5,3%	20	11,8%
	LİSE	114	34,4%	57	17,2%	37	11,2%	34	10,3%	35	10,6%	54	16,3%
	ÖNLİSANS / LİSANS	72	16,4%	54	12,3%	43	9,8%	39	8,9%	68	15,5%	462	37,0%
	LİSANSÜSTÜ	3	7,0%	1	2,3%	3	7,0%	1	2,3%	7	16,3%	28	65,1%

Ankete katılanların mezuniyetleri itibariyle net ücretleri Tablo-37’de görülmektedir. Deneklerin mezuniyet seviyeleri arttıkça yükselen net ücret skalalarındaki oranlarının da arttığı tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 38. Medeni Durum İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MEDENİ DURUM	EVLİ	111	21,6%	57	11,1%	60	11,7%	46	9,0%	79	15,4%	160	31,2%
	BEKAR	142	33,0%	80	18,6%	42	9,8%	40	9,3%	35	8,1%	91	21,2%
	BOŞANMIŞ	14	31,8%	3	6,8%	2	4,5%	5	11,4%	5	11,4%	15	34,1%

Ankete katılanların medeni durumları itibariyle net ücretleri Tablo-38’de görülmektedir. Buna göre; evlilerin %31,2’si 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %21,6 ile bunu takip etmektedir. Bekarların ise %33’ü 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alanlar %21,2 ve 1201 – 1500 TL arasında net ücret alanlar %18,6 ile bunu takip etmektedir. Boşanmışlar ise %34,1’i 2501 veya daha fazla bir net ücret alırken, 1200 TL veya daha az bir net ücret alanlar %31,8 ile bunu takip etmektedir. Evlilerin bekarlara kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 39. Çalışılan İş Yeri İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	RESMİ	28	12,8%	10	4,6%	10	4,6%	14	6,4%	48	21,9%	109	49,8%
	ÖZEL	222	30,7%	124	17,1%	91	12,6%	70	9,7%	64	8,8%	153	21,1%
	DERNEK / VAKIF	12	32,4%	7	18,9%	3	8,1%	7	18,9%	4	10,8%	4	10,8%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yeri itibariyle net ücretleri Tablo-39’da görülmektedir. Buna göre; resmi kurumlarda çalışanların yaklaşık olarak yarısı 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, 2101 – 2500 TL arası net ücret alanlar %21,9 ile bunu takip etmektedir. Özel kurumlarda çalışanların %30,7’si 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alanlar %21,1 ve 1201 – 1500 TL arası net ücret alanlar %17,1 ile bunu takip etmektedir. Dernek ya da vakıflarda çalışanların ise %32,4’ü 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 1201 - 1500 arası net ücret alanlar %18,9 ve 1801 – 2100 TL arası net ücret alanlar da yine %18,9 ile bunu takip etmektedir. Resmi

kurumlarda çalışanların diğerlerine kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 40. İş Yeri Niteliği İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİ NİTELİĞİ	ŞAHİS	117	37,9%	53	17,2%	31	10,0%	31	10,0%	24	7,8%	53	17,2%
	ŞİRKET	115	25,4%	77	17,0%	63	13,9%	43	9,5%	43	9,5%	112	24,7%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yerinin niteliği itibariyle net ücretleri Tablo-40'ta görülmektedir. Buna göre; şahsa ait iş yerlerinde çalışanların %37,9'u 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 1201 – 1500 TL arası net ücret alanlar %17,2 ve 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alanlar da yine %17,2 ile bunu takip etmektedir. Şirketlerde çalışanların %25,4'ü 1200 TL veya daha az bir net ücret alırken, 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alanlar %24,7 ile bunu takip etmektedir. Şirketlerde çalışanların yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 41. İş Yerindeki Konum İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİNDEKİ KONUM	İŞÇİ (MAVİ YAKALI)	199	45,0%	80	18,1%	61	13,8%	40	9,0%	31	7,0%	31	7,0%
	MEMUR (BRYAZ YAKALI)	17	6,8%	19	7,6%	19	7,6%	27	10,8%	57	22,8%	111	44,4%
	FORMEN	4	13,3%	3	10,0%	3	10,0%	2	6,7%	9	30,0%	9	30,0%
	YÖNETİCİ	6	4,2%	11	7,7%	5	7,7%	14	9,9%	16	11,3%	90	63,4%
	DİĞER	39	37,1%	25	23,8%	10	23,8%	6	5,7%	4	3,8%	21	20,0%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yerindeki konumları itibariyle net ücretleri Tablo-41'de görülmektedir. Buna göre; yöneticilerin %63,4'ü ve memurların %44,4'ü 2501 TL veya daha fazla bir net ücret alırken, mavi yakalıların %45'i 1200 TL veya daha az bir net ücret almaktadır. Yöneticilerin diğerlerine kıyasla ve memurların da işçilere kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 42. Çalışılan Yer İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	İstanbul Avrupa Yakası	174	25,8%	100	14,8%	80	11,9%	66	9,8%	81	12,0%	173	25,7%
	İstanbul Anadolu Yakası	40	24,1%	21	12,7%	11	6,6%	21	12,7%	17	10,2%	56	33,7%
	İstanbul Dışı	50	36,2%	19	13,8%	12	8,7%	4	2,9%	19	13,8%	34	24,6%

Ankete katılanların çalıştıkları yer itibariyle net ücretleri Tablo-42’de görülmektedir. Buna göre; İstanbul dışında çalışanlar %36,2 ile 1200 TL veya daha az net ücret skalasındaki en yüksek orana sahiptirler. Yine İstanbul dışında çalışanların yarısı 1501 TL’den daha az bir net ücret almaktadır. Bu oran İstanbul Avrupa Yakası için yaklaşık olarak %40 ve İstanbul Anadolu Yakası için yaklaşık olarak %37’dir. İstanbul Anadolu Yakasında çalışanlar %33,7 ile 2501 TL veya daha fazla net ücret skalasındaki en yüksek orana sahiptirler. Yine İstanbul Anadolu Yakasında çalışanların yaklaşık olarak %44’ü 2100 TL’den daha fazla bir net ücret almaktadır. Bu oran hem İstanbul dışı hem de İstanbul Avrupa Yakası için yaklaşık olarak %38’dir. İstanbul dışının diğerlerine kıyasla düşük net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu ve İstanbul Anadolu Yakasının diğerlerine kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 43. Eğitim Alma Durumu İtibariyle Net Ücret

		NET ÜCRET											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MESLEKİ EĞİTİM	EVET	89	15,7%	59	10,4%	61	10,8%	57	10,1%	87	15,3%	214	37,7%
	HAYIR	178	42,4%	82	19,5%	43	10,2%	34	8,1%	31	7,4%	52	12,4%

Ankete katılanların mesleki eğitim alma durumu itibariyle net ücretleri Tablo-43’te görülmektedir. Buna göre; mesleki eğitim alanların yarısından fazlası 2100 TL’den daha yüksek bir net ücret alırken, mesleki eğitim almayanların %42,4’ü 1200 TL veya daha az bir net ücret almaktadır. Mesleki eğitim alanların almayanlara kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu tabloda açıkça görülmektedir.

İş Bulma Süresi

Tablo 44. Yaşları İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
YAŞ	18 – 22 YAŞ	71	61,2%	37	31,9%	3	2,6%	5	4,3%
	23 – 27 YAŞ	127	47,0%	107	39,6%	17	6,3%	19	7,0%
	28 – 32 YAŞ	84	47,7%	57	32,4%	7	4,0%	28	15,9%
	33 – 37 YAŞ	63	56,3%	32	28,6%	3	2,7%	14	12,5%
	38 – 42 YAŞ	42	56,8%	18	24,3%	2	2,7%	12	16,2%
	43 – 47 YAŞ	56	61,5%	19	20,9%	3	3,3%	13	14,3%
	48 – 52 YAŞ	32	56,1%	12	21,1%	5	8,8%	8	14,0%
	53 VE DAHA YAŞLI	27	60,0%	13	28,9%	2	4,4%	3	6,7%

Ankete katılanların yaşları itibariyle iş bulma süreleri Tablo-44'te görülmektedir. Buna göre bütün yaş grupları en az %47 oranında çalıştıkları işi ilk 1 ay içerisinde ve en az %20 oranında 2 – 6 ay arasında bulmuşlardır. Deneklerin yaşları itibariyle iş bulma süreleri arasında ciddi farklılıklar söz konusu değildir.

Tablo 45. Cinsiyet İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
CİNSİYET	ERKEK	332	56,5%	171	29,1%	21	3,6%	64	10,9%
	KADIN	169	48,0%	12	35,2%	21	6,0%	38	10,8%

Ankete katılanların cinsiyetleri itibariyle iş bulma süreleri Tablo-45'te görülmektedir. Buna göre erkeklerin ilk 1 ay içerisinde iş bulma oranları kadınlarınkinden %8,5 daha fazladır. Buna karşı kadınların 2 – 6 ay arasında iş bulma oranları erkeklerinkinden %6,1 daha fazladır. İş bulma sürelerinin 1 yıla kadar cinsiyetler itibariyle farklılık gösterdiği, ancak 1 yıl ve daha fazla olan sürelerde herhangi bir farklılık arz etmediği tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 46. Tahsil İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
TAHSİL	TAHSİLİ YOK	1	20,0%	3	60,0%	0	0,0%	1	20,0%
	İLKÖĞRETİM	102	62,2%	39	23,8%	8	4,9%	15	9,1%
	LİSE	174	55,2%	100	31,7%	11	3,5%	30	9,5%
	ÖNLİSANS / LİSANS	210	50,0%	143	34,0%	19	4,5%	48	11,4%
	LİSANSÜSTÜ	16	40,0%	11	27,5%	4	10,0%	9	22,5%

Ankete katılanların mezuniyetleri itibariyle iş bulma süreleri Tablo-46’da görülmektedir. Buna göre; ilköğretim mezunlarının %62,2’si ilk 1 ay içerisinde iş bulurken, bu oran mezuniyet seviyesi yükseldikçe azalmakta ve lisansüstü mezunları için %40 olmaktadır. Lisansüstü mezunlarının %22,5’i iş bulmak için en az 1 yıl beklerken, bu oran mezuniyet seviyesi düştükçe azalmakta ve ilköğretim mezunları için %9,1 olmaktadır. Mezuniyet seviyesi arttıkça iş bulma süresinin de arttığı tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 47. Medeni Durum İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MEDENİ DURUM	EVLİ	265	55,6%	131	27,5%	19	4,0%	62	13,0%
	BEKAR	214	50,6%	149	35,2%	22	5,2%	38	9,0%
	BOŞANMIŞ	23	53,5%	16	37,2%	1	2,3%	3	7,0%

Ankete katılanların medeni durumları itibariyle iş bulma süreleri Tablo-47’de görülmektedir. Buna göre; her üç grup da çalıştıkları işi en az %50 oranında ilk 1 ay içerisinde bulmuşken, 2 – 6 ay arasında bulma oranları en az %27 olmuştur. İş bulma süresi hususunda medeni durumun önemli bir etkisinin olmadığı tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 48. İş Yerindeki Konum İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
KONUMU	İŞÇİ (MAVİ YAKALI)	266	61,4%	111	25,6%	19	4,4%	37	8,5%
	MEMUR (BEYAZ YAKALI)	88	39,1%	82	36,4%	16	7,1%	39	17,3%
	FORMEN	11	39,3%	9	32,1%	1	3,6%	7	25,0%
	YÖNETİCİ	69	50,4%	49	35,8%	4	2,9%	15	10,9%
	DİĞER	62	57,9%	38	35,5%	2	1,9%	5	4,7%

Ankete katılanların iş yerindeki konumları itibariyle iş bulma süreleri Tablo-48’de görülmektedir. Buna göre; mavi yakalılar %61,4 oranında ilk 1 ay içerisinde iş bulmuşken, bu oran yöneticilerde %50,4 ve memurlarda %39,1 olmuştur. Memurlar %36,4 oranında 2 – 6 ay içerisinde iş bulmuşken, bu oran yöneticilerde %35,8 ve işçilerde %25,6 olmuştur. Memurların iş bulmak için %17,3 oranında 1 yıl veya fazla beklemeleri de dikkat çekicidir ve bu veri memuriyete giriş sınavları ile açıklanabilir. Memurların ve yöneticilerin iş bulmak için işçilere kıyasla daha fazla bekledikleri de tabloda açıkça görülebilmektedir.

Tablo 49. Çalışılan Yer İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
YER	İstanbul Avrupa Yakası	335	52,7%	200	31,4%	30	4,7%	71	11,2%
	İstanbul Anadolu Yakası	86	51,2%	57	33,9%	7	4,2%	18	10,7%
	İstanbul Dışı	79	59,8%	36	27,3%	3	2,3%	14	10,6%

Ankete katılanların çalıştıkları yerler itibariyle iş bulma süreleri Tablo-49’da görülmektedir. Buna göre her üç grup da en az %50 oranında işlerini ilk 1 ay içerisinde bulmuştur. 2 – 6 ay arası için bu oran her üç grup için de en az %27 olmuştur. İş bulma süresi hususunda çalışılan yerin önemli bir etkisinin olmadığı tabloda açıkça görülmektedir.

Tablo 50. Eğitim Alma Durumu İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MESLEKİ EĞİTİM	EVET	261	48,5%	181	33,6%	25	4,6%	71	13,2%
	HAYIR	240	59,4%	115	28,5%	17	4,2%	32	7,9%

Ankete katılanların mesleki eğitim alma durumları itibariyle iş bulma süreleri Tablo-50’de görülmektedir. Buna göre mesleki eğitim almayanların ilk 1 ay içerisinde iş bulma oranı alanlarınkinden yaklaşık olarak %11 daha fazladır. Bu oran mesleki eğitim alanlar lehine hem 2 – 6 ay arası için hem de 1 yıl veya daha fazla bir süre için yaklaşık olarak %5 daha fazladır. Mesleki eğitim alanların almayanlara kıyasla daha uzun süre iş aradıkları görülmektedir.

Tablo 51. Ücretler İtibariyle İş Bulma Süresi

		İŞ BULMA SÜRESİ							
		İlk 1 Ay		2 – 6 Ay		7 – 11 Ay		1 Yıl ve Daha Fazla	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
KONUMU	1200 TL VE DAHA AZ	143	57,4%	79	31,7%	8	3,2%	19	7,6%
	1201 – 1500 TL	86	64,2%	37	27,6%	4	3,0%	7	5,2%
	1501 – 1800 TL	56	57,1%	33	33,7%	3	3,1%	6	6, 1%
	1801 – 2100 TL	41	48,8%	27	32,1%	3	3,6%	13	15,5%
	2101 – 2500 TL	43	40,2%	45	42,1%	6	5,6%	13	12,1%
	2501 VE DAHA FAZLA	109	48,0%	60	26,4%	17	7,5%	41	18,1%

Ankete katılanların aldıkları ücretler itibariyle iş bulma süreleri Tablo-51’de görülmektedir. Buna göre; 1800 TL’den daha az ücret alanlar %59,6 oranında ilk 1 ay içerisinde işlerini bulmuşken, bu oran 1800 TL’den daha fazla ücret alanlar için %45,7 olmuştur. Buna karşı 1800 TL’den daha az ücret alanlar iş bulmak için %6,3 oranında 1 yıl veya daha fazla beklemişken, bu oran 1800 TL’den daha fazla ücret alanlar için %15,2 olmuştur. Alınan ücret arttıkça iş bulma süresinin de arttığı tabloda açıkça görülmektedir.

Asgari Ücret Beklentisi**Tablo 52.** Yaşları İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
YAŞ	18 – 22 YAŞ	5	4,1%	58	47,5%	15	12,3%	30	24,6%	7	5,7%	7	5,7%
	23 – 27 YAŞ	13	4,5%	140	48,8%	48	16,7%	55	19,2%	15	5,2%	16	5,6%
	28 – 32 YAŞ	14	7,4%	75	39,5%	35	18,4%	38	20,0%	17	8,9%	11	5,8%
	33 – 37 YAŞ	8	6,7%	52	43,3%	21	17,5%	26	21,7%	10	8,3%	3	2,5%
	38 – 42 YAŞ	2	2,2%	34	37,8%	17	18,9%	21	23,3%	11	12,2%	5	5,6%
	43 – 47 YAŞ	10	9,9%	44	43,6%	17	16,8%	18	17,8%	2	2,0%	10	9,9%
	48 – 52 YAŞ	2	3,2%	24	38,7%	12	19,4%	12	19,4%	6	9,7%	6	9,7%
	53 VE DAHA YAŞLI	3	5,4%	32	57,1%	3	5,4%	13	23,2%	3	5,4%	2	3,6%

Ankete katılanların yaşları itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-52’de görülmektedir. Buna göre, bütün yaş gruplarında en yüksek beklenti en az %37’lik bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %17’lik bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin yaşlarının önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 53. Cinsiyet İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
CİNSİYET	ERKEK	46	7,0%	288	43,8%	108	16,4%	127	19,3%	53	8,1%	35	5,3%
	KADIN	11	3,0%	171	46,3%	59	16,0%	86	23,3%	19	5,1%	23	6,2%

Ankete katılanların cinsiyetleri itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-53’te görülmektedir. Buna göre, hem erkek hem de kadınlarda en yüksek beklenti en az %43’lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %19’luk bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin cinsiyetlerinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 54. Tahsil İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARI ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
TAHSİL	TAHSİLİ YOK	3	37,5%	2	25,0%	0	0,0%	2	25,0%	0	0,0%	1	12,5%
	İLKÖĞRETİM	3	1,7%	96	53,6%	27	15,1%	31	17,3%	14	7,8%	8	4,5%
	LİSE	16	4,7%	146	42,9%	62	18,2%	69	20,3%	28	8,2%	19	5,6%
	ÖNLİSANS / LİSANS	31	6,8%	204	44,4%	72	15,7%	97	21,1%	29	6,3%	26	5,7%
	LİSANSÜSTÜ	4	8,9%	12	26,7%	8	17,8%	14	31,1%	1	2,2%	6	13,3%

Ankete katılanların mezuniyetleri itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-54'te görülmektedir. Buna göre; en yüksek beklenti oranı ilköğretim mezunlarında %53,6 ile, lise mezunlarında %42,9 ile ve önlisans / lisans mezunlarında %44,4 ile 1201 – 1500 TL arası bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmişken, bu oran lisansüstü mezunları için %31,1 ile 1801 – 2100 TL arasında olmuştur. İkinci en yüksek beklenti oranı ise ilköğretim mezunlarında %17,3 ile, lise mezunlarında %20,3 ile ve önlisans / lisans mezunlarında %21,1 ile 1801 – 2100 TL arası bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmişken, bu oran lisansüstü mezunları için %26,7 ile 1201 – 1500 TL arasında olmuştur. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda lisansüstü mezunlarındaki ayrışma dışında deneklerin mezuniyet seviyelerinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 55. Medeni Durum İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARI ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MEDENİ DURUM	EVLİ	30	5,6%	231	43,3%	90	16,9%	116	21,8%	38	7,1%	28	5,3%
	BEKAR	25	5,5%	213	47,2%	74	16,4%	84	18,6%	28	6,2%	27	6,0%
	BOŞANMIŞ	2	4,3%	16	34,8%	5	10,9%	13	28,3%	5	10,9%	5	10,9%

Ankete katılanların medeni durumları itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-55'te görülmektedir. Buna göre, her üç grupta da en yüksek beklenti en az %34'lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %18'lik bir

oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin medeni durumlarının önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 56. Çalışılan İş Yeri İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	RESMİ	12	5,4%	95	42,8%	43	19,4%	45	20,3%	16	7,2%	11	5,0%
	ÖZEL	43	5,7%	339	44,5%	120	15,8%	157	20,6%	55	7,2%	47	6,2%
	DERNEK / VAKIF	2	4,9%	23	56,1%	3	7,3%	10	24,4%	1	2,4%	2	4,9%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yeri itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-56’da görülmektedir. Buna göre, her üç grupta da en yüksek beklenti en az %42’lik bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %20’lik bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin çalıştıkları iş yerinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 57. İş Yeri Niteliği İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİ NİTELİĞİ	ŞAHİS	19	6,0%	139	43,8%	53	16,7%	61	19,2%	22	6,9%	23	7,3%
	ŞİRKET	28	5,8%	218	44,9%	73	15,1%	107	22,1%	35	7,2%	24	4,9%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yeri niteliği itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-57’de görülmektedir. Buna göre, her iki grupta da en yüksek beklenti en az %43’lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %19’luk bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin çalıştıkları iş yeri niteliğinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 58. İş Yerindeki Konum İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
İŞ YERİNDEKİ KONUM	İŞÇİ (MAVİ YAKALI)	19	4,2%	216	47,7%	84	18,5%	83	18,3%	28	6,2%	23	5,1%
	MEMUR (BRYAZ YAKALI)	16	6,3%	100	39,5%	45	17,8%	59	23,3%	16	6,3%	17	6,7%
	FORMEN	2	6,7%	12	40,0%	2	6,7%	6	20,0%	7	23,3%	1	3,3%
	YÖNETİCİ	13	8,4%	73	47,1%	17	11,0%	24	15,5%	14	9,0%	14	9,0%
	DİĞER	6	5,0%	52	43,0%	19	15,7%	34	28,1%	6	5,0%	4	3,3%

Ankete katılanların çalıştıkları iş yerindeki konumları itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-58’de görülmektedir. Buna göre, bütün gruplarda en yüksek beklenti en az %39’luk bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %15’lik bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin çalıştıkları iş yerindeki konumlarının önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 59. Çalışılan Yer İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÇALIŞILAN YER	İstanbul Avrupa Yakası	39	5,6%	301	43,0%	131	18,7%	139	19,9%	49	7,0%	41	5,9%
	İstanbul Anadolu Yakası	12	6,6%	83	45,9%	24	13,3%	44	24,3%	13	7,2%	5	2,8%
	İstanbul Dışı	5	3,6%	70	50,4%	14	10,1%	29	20,9%	10	7,2%	11	7,9%

Ankete katılanların çalıştıkları yer itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-59’da görülmektedir. Buna göre, her üç grupta da en yüksek beklenti en az %43’lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %19’luk bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin çalıştıkları yerin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 60. Eğitim Alma Durumu İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MESLEKİ EĞİTİM	EVET	39	6,6%	262	44,3%	91	15,4%	127	21,5%	36	6,1%	37	6,3%
	HAYIR	18	4,1%	197	45,0%	78	17,8%	86	19,6%	36	8,2%	23	5,3%

Ankete katılanların mesleki eğitim alma durumları itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-60'ta görülmektedir. Buna göre, her iki grupta da en yüksek beklenti en az %44'lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %19'luk bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin mesleki eğitim alma durumlarının önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 61. Alınan Net Ücretler İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ALINAN ÜCRET	1200 TL VE DAHA AZ	9	3,4%	141	53,0%	47	17,7%	46	17,3%	15	5,6%	8	3,0%
	1201 – 1500 TL	7	5,0%	59	41,8%	31	22,0%	28	19,9%	9	6,4%	7	5,0%
	1501 – 1800 TL	3	2,9%	42	40,4%	17	16,3%	32	30,8%	7	6,7%	3	2,9%
	1801 – 2100 TL	3	3,3%	40	44,0%	11	12,1%	17	18,7%	12	13,2%	8	8,8%
	2101 – 2500 TL	12	10,2%	41	34,7%	20	16,9%	27	22,9%	9	7,6%	9	7,6%
	2501 VE DAHA FAZLA	22	8,4%	108	41,1%	38	14,4%	54	20,5%	19	7,2%	22	8,4%

Ankete katılanların aldıkları net ücretler itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-61'de görülmektedir. Buna göre, bütün gruplarda en yüksek beklenti en az %34'lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise; 1501 TL'den daha az net ücret alanlarda en az %17'lik bir oranla 1501 – 1800 TL arasında, 1500 TL'den daha fazla net ücret alanlarda ise en az %17'lik bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. İkinci

en yüksek beklentideki bu farklılaşmaya bakarak, deneklerin aldıkları net ücret arttıkça asgari ücret beklentilerinin de arttığı söylenebilir.

Tablo 62. Aynı İşletmede Çalışanlara Kıyasla Ücret Seviyesi İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
ÜCRET DEĞERLENDİRMESİ	NORMAL	27	4,2%	302	47,0%	108	16,8%	128	19,9%	44	6,8%	34	5,3%
	AZ	15	6,4%	96	40,9%	48	20,4%	51	21,7%	14	6,0%	11	4,7%
	FAZLA	15	10,3%	58	39,7%	12	8,2%	33	22,6%	13	8,9%	15	10,3%

Ankete katılanların aynı işletmede çalışanlara kıyasla ücret seviyeleri itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-62’de görülmektedir. Buna göre, her üç grupta da en yüksek beklenti en az %39’luk bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %19’luk bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda aynı işletmede çalışanlara kıyasla ücret seviyelerinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 63. Aynı Sektördeki Diğer İşletmelerde Çalışanlara Kıyasla Ücret Seviyesi İtibariyle Asgari Ücret Beklentisi

		ASGARİ ÜCRET BEKLENTİSİ											
		1200 TL VE DAHA AZ		1201 – 1500 TL		1501 – 1800 TL		1801 – 2100 TL		2101 – 2500 TL		2501 VE DAHA FAZLA	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
PIYASAYA GÖRE ALINAN ÜCRET	NORMAL	31	5,5%	255	44,9%	94	16,5%	115	20,2%	39	6,9%	34	6,0%
	AZ	22	6,7%	142	43,4%	58	17,7%	73	22,3%	19	5,8%	13	4,0%
	FAZLA	4	3,1%	60	45,8%	16	12,2%	24	18,3%	14	10,7%	13	9,9%

Ankete katılanların aynı sektördeki diğer işletmelerde çalışanlara kıyasla ücret seviyeleri itibariyle asgari ücret beklentileri Tablo-63’te görülmektedir. Buna göre, her üç grupta da en yüksek beklenti en az %43’lük bir oranla 1201 – 1500 TL arasında bir asgari ücret şeklinde gerçekleşmiştir. İkinci en yüksek beklenti ise en az %18’lik bir oranla 1801 – 2100 TL arasında bir asgari ücret şeklindedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere asgari ücret beklentisi hususunda aynı sektördeki diğer işletmelerde çalışanlara kıyasla ücret seviyelerinin önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

İş Yerindeki Konum

Tablo 64. Cinsiyet İtibariyle İş Yerindeki Konumu

		İŞ YERİNDEKİ KONUMU									
		İŞÇİ (MAVİ YAKALI)		MEMUR (BEYAZ YAKALI)		FORMEN		YÖNETİCİ		DİĞER	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
CİNSİYET	ERKEK	312	48,2%	130	20,1%	21	3,2%	115	17,8%	69	10,7%
	KADIN	140	38,3%	122	33,3%	9	2,5%	41	11,2%	54	14,8%

Ankete katılanların cinsiyetleri itibariyle iş yerindeki konumları Tablo-64'te görülmektedir. Buna göre, her iki gruptaki deneklerin en yüksek sayıda bulundukları konum işçi (mavi yakalı) konumudur. Buradaki oranlarda erkekler kadınlardan yaklaşık olarak %10 daha fazladırlar. İkinci olarak ise her iki grup da memur konumundadırlar. Buradaki oranlarda ise kadınlar erkeklerden yaklaşık olarak %13 daha fazladırlar. Yönetici konumunda ise erkeklerin oranı kadınlarınkinden yaklaşık olarak %6 daha fazladır. Bu sonuçlara göre deneklerin iş yerindeki konumları hususunda cinsiyetin önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 65. Tahsil İtibariyle İş Yerindeki Konumu

		İŞ YERİNDEKİ KONUMU									
		İŞÇİ (MAVİ YAKALI)		MEMUR (BEYAZ YAKALI)		FORMEN		YÖNETİCİ		DİĞER	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
TAHSİL	TAHSİLİ YOK	4	50,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	12,5%	3	37,5%
	İLKÖĞRETİM	139	78,1%	8	4,5%	4	2,2%	10	5,6%	17	9,6%
	LİSE	202	60,8%	40	12,0%	11	3,3%	38	11,4%	41	12,3%
	ÖNLİSANS / LİSANS	108	23,7%	193	42,4%	11	2,4%	87	19,1%	56	12,3%
	LİSANSÜSTÜ	2	4,4%	12	26,7%	4	8,9%	21	46,7%	6	13,3%

Ankete katılanların mezuniyetleri itibariyle iş yerindeki konumları Tablo-65'te görülmektedir. Buna göre, ilköğretim ve lise mezunu olan deneklerin en yüksek sayıda bulundukları konum en az %60'lık bir oranla işçi konumudur. Bu konum önlisans / lisans mezunları için %42,4 oranı ile memur ve lisansüstü mezunları içinse %46,7 oranı ile yönetici konumu olmuştur. Memur konumundaki en yüksek ikinci oran %26,7 ile lisansüstü mezunlarına aitken, yönetici konumundaki en yüksek ikinci oran

%19,1 ile önlisans / lisans mezunları aittir. Bu sonuçlara göre deneklerin iş yerindeki konumları hususunda mezuniyetlerinin önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Fiili iş piyasalarında her grubun kendine özgü emek piyasaları vardır. Nitelikli, düz işçi, teknisyen, yönetici, formen gibi gruplar rekabet dışı gruplardır. Böylece uygulamada genellikle yüzlerce rekabet dışı grup görülebilir. Bunun için bir gruptaki ücret ne kadar yüksek olsa da, diğerleri o piyasaya giremezler.

Tablo 66. Medeni Durum İtibariyle İş Yerindeki Konumu

		İŞ YERİNDEKİ KONUMU									
		İŞÇİ (MAVİ YAKALI)		MEMUR (BEYAZ YAKALI)		FORMEN		YÖNETİCİ		DİĞER	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MEDENİ DURUM	EVLİ	229	43,5%	135	25,7%	16	3,0%	100	19,0%	46	8,7%
	BEKAR	205	46,1%	110	24,7%	11	2,5%	47	10,6%	72	16,2%
	BOŞANMIŞ	20	43,5%	8	17,4%	3	6,5%	10	21,7%	5	10,9%

Ankete katılanların medeni durumları itibariyle iş yerindeki konumları Tablo-66'da görülmektedir. Buna göre; her üç gruptaki deneklerin en yüksek sayıda bulundukları konum en az %43'lük bir oranla işçi konumudur. İkinci olarak ise evli ve bekarlar en az %24'lük bir oranlar memur konumundadırlar. Boşanmış deneklerin memur konumundaki sayıları ise yönetici konumundaki sayılarından sadece 2 eksiktir. Bu sonuçlara göre deneklerin iş yerindeki konumları hususunda medeni durumlarının önemli bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 67. Eğitim Alma Durumu İtibariyle İş Yerindeki Konumu

		İŞ YERİNDEKİ KONUMU									
		İŞÇİ (MAVİ YAKALI)		MEMUR (BEYAZ YAKALI)		FORMEN		YÖNETİCİ		DİĞER	
		Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
MESLEKİ EĞİTİM	EVLİ	166	28,4%	221	37,8%	22	3,8%	109	18,6%	67	11,5%
	BEKAR	289	67,1%	32	7,4%	8	1,9%	47	10,9%	55	12,8%

Ankete katılanların mesleki eğitim alma durumları itibariyle iş yerindeki konumları Tablo-67'de görülmektedir. İşçi konumundaki oranlarda mesleki eğitim almayanlar alanlardan yaklaşık olarak %40 daha fazladırlar. Memur konumundaki oranlarda ise mesleki eğitim alanlar almayanlardan yaklaşık olarak %30 daha fazladırlar. Yönetici konumundaki oranlarda ise mesleki eğitim alanlar almayanlardan

yaklaşık olarak %8 daha fazladır. Bu sonuçlara göre deneklerin iş yerindeki konumları hususunda mesleki eğitim alma durumlarının önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Bu çalışmanın uygulama kısmında deneklerin iş memnuniyetleri, net ücretleri, iş bulma süreleri, asgari ücret beklentileri ve iş yerindeki konumları; anket sayesinde tespit edilen yukarıdaki özelliklere göre çapraz değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Buna göre; yaşlar itibariyle bakıldığında yaş arttıkça memnuniyetin arttığı görülmektedir. Cinsiyet itibariyle bakıldığında erkek ile kadın arasında fark görünmemektedir. Tahsil seviyesi arttıkça memnuniyet de artmaktadır. Evlilerde bekâr ve dullara göre işlerinden memnuniyet oranı yüksektir. Bekâr ve boşanmış arasında fark görünmemektedir. Resmi kurumlarda çalışanların memnuniyeti özel kesimde çalışanlara göre daha yüksektir. Yine beyaz yakalıları mavi yakalıları göre, mesleki eğitim alanlarda almayanlara göre memnuniyet yüksektir. Ücretler arttıkça da memnuniyet artmaktadır. Tüm kesimlerin asgari ücretin artması beklentisinde olduğu görülmüştür. Eğitim düzeyi düşük olanlarda bu beklenti yüksektir. Bu bulguları takiben çalışmada ulaşılan diğer sonuçlar özetle şunlardır:

- 52 yaşından daha yaşlı olan denekler %85,7 oranıyla işlerinden memnuniyeti en yüksek olan grup olarak görülmektedir.
- Mezuniyet seviyesi arttıkça işten memnun olma durumu da artmaktadır.
- Resmi kurumlarda veya dernek ve vakıflarda çalışanlar özel kurumlarda çalışanlardan daha yüksek bir iş memnuniyetine sahiptirler.
- Mavi yakalılarından oluşan grubun ise %62 ile en düşük iş memnuniyetine sahip olduğu görülmektedir.
- Mesleki eğitim alan denekler almayanlardan %20 gibi önemli bir fark ile daha fazla bir iş memnuniyetine sahiptirler.
- Aynı iş yeri içerisindeki ücret kıyaslaması iş memnuniyetini doğrudan etkilemektedir.
- Düşük net ücret seviyelerinde kadınların oranı erkeklerin oranından daha fazlayken, yüksek net ücret seviyelerinde erkeklerin oranı kadınların oranından daha fazladır.
- Resmi kurumlarda çalışanların diğerlerine kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu görülmektedir.
- Yöneticilerin diğerlerine kıyasla ve memurların da işçilere kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu görülmektedir.

- Mesleki eğitim alanların almayanlara kıyasla yüksek net ücret skalalarında daha büyük oranlarda bulunduğu görülmektedir.
- Deneklerin yaşları itibariyle iş bulma süreleri arasında ciddi farklılıklar söz konusu değildir.
- Mezuniyet seviyesi arttıkça iş bulma süresi de artmaktadır.
- Memurların ve yöneticilerin iş bulmak için işçilere kıyasla daha fazla bekledikleri görülebilmektedir.
- Mesleki eğitim alanların almayanlara kıyasla daha uzun süre iş aradıkları görülmektedir.
- Lisansüstü mezunlarındaki ayrışma dışında deneklerin mezuniyet seviyelerinin asgari ücret beklentisi hususunda önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- Asgari ücret beklentisi hususunda deneklerin mesleki eğitim alma durumlarının önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- Deneklerin iş yerindeki konumları hususunda cinsiyetin önemli bir etkisi vardır.
- Deneklerin iş yerindeki konumları hususunda mezuniyetlerinin önemli bir etkisi vardır.
- Deneklerin iş yerindeki konumları hususunda mesleki eğitim alma durumlarının önemli bir etkisi vardır.

KAYNAKÇA

- Apaydın, Y.; Burgazoğlu, H.; Eğri, T.; Gümüş, İ. (2015) İnsani Ücretin Hesaplanması: Türkiye İçin Bir Model. İlke araştırma Raporları -6 İstanbul.
- Biçerli, Kemal. (2014) Çalışma Ekonomisi. 8. Baskı, İstanbul.
- Borjas, G. J. (2015) Çalışma Ekonomisi. (Çevirenler: Ç. E. Şahin, K. Gökten, Ü. Akçay) 6. Baskı, Dora yayınları, Bursa.
- Ehrenberg, R. G.; Smith, R.S. (2012) Modern Labor Economics Theory and Public Policy. Pearson 11. Baskı.
- TÜİK. (2014). Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2014. file:///C:/Users/Dell/Contacts/Downloads/-5081939354909333277..pdf
- TÜİK (2013) Seçilmiş Göstergelerle İstanbul. <http://www.tuik.gov.tr/ilGostergeleri/iller/ISTANBUL.pdf>
- Zaim, Sabahaddin. (1997) Çalışma Ekonomisi. 10. Baskı, İstanbul.
- Çakar, E. P.; Saraçoğlu, F. (2016) Asgari Ücretin Artırılmasının Ekonomik ve Mali Etkileri Vergi Dünyası, aylık dergi, Mayıs, Yıl: 35, Sayı: 417. S. 149-157.
- <https://www.imf.org/external/np/ms/2016/020216.htm>

Toksöz, Gülay (2008) Decent Work Country Report –Turkey. International Labour Office Regional Office
for Europe and Central Asia
http://zanran_storage.s3.amazonaws.com/www.ilo.org/ContentPages/37451207.pdf

İçduygu, Ahmet (2004) Türkiye'de Kaçak Göç. İstanbul Ticaret Odası yayın no: 2004-65.